

Dispensasjon fra kravet om vurdering med karakter i fremmedspråk for videregående opplæring

Personen som er eller har vært elev ved studieforbereende utdanningsprogram kan søke om fritak fra kravet om vurdering med karakterer i fremmedspråk.¹ Det gis ikke fritak fra opplæringen i faget. Ordningen gjelder ikke for faget engelsk.

Vilkårene for å få dispensasjon

1. Personen er eller har vært elev i videregående opplæring – studieforbereende utdanningsprogram
2. Personen er så sterkt rammet av dysleksi eller spesifikke språkvansker at individuell tilrettelegging ikke er tilstrekkelig for å sikre likeverdige opplæringsmuligheter

Søkere med andre dokumenterte utfordringer enn dysleksi og spesifikke språkvansker kan også få fritak fra kravet om vurdering med karakter i fremmedspråk. Statsforvalteren vil foreta en individuell vurdering av om de dokumenterte utfordringene ligger nær opp til dysleksi og språkvansker når det gjelder hvilke konsekvenser utfordringene gir den enkelte i språkfaget. Disse søkerne må i tillegg være eller ha vært elev ved studieforbereende utdanningsprogram, og de må dokumentere at individuell tilrettelegging ikke er tilstrekkelig for å sikre likeverdige opplæringsmuligheter.

Innsendt dokumentasjon må samlet sett gi et tydelig bilde av utfordringer, konsekvenser og den individuelle tilretteleggingen som har funnet sted. Videre må det begrunnes hvorfor den individuelle tilretteleggingen ikke har vært eller vil være tilstrekkelig for å sikre likeverdige opplæringsmuligheter.

Elever som har sluttet i faget

Søkere som ikke lenger er elev i faget, men har vært heltids- eller deltids elev ved et studieforbereende utdanningsprogram, kan også få innvilget fritak for vurdering med karakter i faget. Dette gjelder både elever som tidligere har fullført fremmedspråk, og elever som har valgt å avslutte faget. Sistnevnte gruppe må sannsynliggjøre at han eller hun på grunn av funksjonsnedsettelsen ikke var i stand til å følge faget, i tillegg til å dokumentere vilkår 1 og 2 over.

Søknad og innhold

Statsforvalteren i Innlandet ber om at søknaden sendes via den videregående skolen hvor søkeren er eller har vært elev. Dette for å sikre at riktig dokumentasjon med vurderinger ligger ved søknaden.

Fra søkeren

Søkerens navn, adresse, personnummer og begrunnet søknad.

¹ «Instruks for behandling av søknader om dispensasjon fra kravet om vurdering i fremmedspråk» fra Det Kongelige Kunnskapsdepartement datert 28.5.2020, jf. forskrift til opplæringsloven § 23-1 eller forskrift til privatskoleloven § 3-45.

Fra PPT eller annen sakkyndig

Sakkyndig vurdering som bekrefter dysleksi eller spesifikke språkvansker, og som uttaler seg om graden av vanskene. Det ikke er tilstrekkelig å konstatere dysleksi eller spesifikke språkvansker. Uttalelsen fra sakkyndig instans må inneholde en vurdering av om tiltak gjennom individuell tilrettelegging i fremmedspråk ikke har vært eller vil være tilstrekkelig for å sikre likeverdige opplæringsmuligheter.

Sakkyndig instans kan være Pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT) eller andre sakkyndige.

Fra skolen

En fagrapport fra den videregående skolen, som sier noe om hvilken individuell tilrettelegging som er gjort i opplæringen knyttet til elevens dysleksi eller spesifikke språkvansker i fremmedspråk.

Den kan blant annet si noe om:

- Elevens læringsutbytte
- Beskrivelse av tiltakene som er gjort og en vurdering av disse
- Organisering av faget

Vedtak om spesialundervisning i fremmedspråk fra videregående opplæring legges ved dersom dette finnes.

Eksamen og eksamenstrekk

Eleven skal gjennomføre eksamen dersom søknaden ikke er innvilget før gjennomføring av eksamen. Får eleven innvilget søknaden blir eksamen annullert.²

Dersom søknaden innvilges etter at eksamen er gjennomført innvilger Statsforvalteren også dispensasjon fra kravet til antall eksamener for å få vitnemål.³

Vitnemål

Skolen skal ikke føre standpunktvurdering når eleven har fått innvilget dispensasjon. Hvis Statsforvalteren gir dispensasjon og skolen allerede har skrevet ut et vitnemål med karakter, må skolen skrive ut et nytt vitnemål der det kommer frem at personen har fått fritak for sluttvurdering i faget fremmedspråk som fellesfag. På vitnemålet skal det føres FAM02 (fritak for vurdering med karakter). I tillegg fører dere VMM23 «Se vedlegg». For føring av vitnemål og kompetansebevis, se vitnemålsskrivet.⁴ Vedtaket fra Statsforvalteren skal ligge som vedlegg til vitnemålet. For elever som er innvilget dispensasjon skal det føres fravær på vitnemålet på ordinær måte, men fraværs grensen vil ikke gjelde for faget da eleven ikke skal ha vurdering med karakter⁵.

Kontaktpersoner hos Statsforvalteren i Innlandet

Erik Melby, 61 26 61 29 / erik.melby@statsforvalteren.no

Kristine Staum, 61 26 61 34 / kristine.staum@statsforvalteren.no

² jf. forskrift til opplæringsloven § 3-34 eller forskrift til privatskoleloven § 3-34

³ jf. forskrift til opplæringsloven § 3-21 første ledd og § 3-34 tredje ledd eller forskrift til privatskoleloven § 3-21 første ledd og § 3-34 tredje ledd, og «Instruks for behandling av søknader om dispensasjon for vurdering i fremmedspråk» fra Det Kongelige Kunnskapsdepartement datert 28.5.2020

⁴ [Føring av vitnemål og kompetansebevis for videregående opplæring i Kunnskapsløftet – 2023 \(udir.no\)](#)

⁵ jf. forskrift til opplæringsloven § 3-47 og forskrift til friskoleloven § 3-46 og forskrift til opplæringsloven § 3-3 siste ledd og forskrift til friskoleloven § 3-3 siste ledd